

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ НАУКИ І ОСВІТИ МИКОЛАЇВСЬКОЇ
ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
МІСЬКА СТАНЦІЯ ЮНИХ НАТУРАЛІСТІВ М. МИКОЛАЄВА

**МІНЛИВІСТЬ ПЛОДІВ ТА НАСІННЯ
ПЕРСПЕКТИВНИХ ЗРАЗКІВ *Zizyphus jujube*
Mill. (Rhamnaceae R.Br.), ЯКІ
ІНТРОДУКОВАНІ В
М. МИКОЛАЄВІ**

Дослідник: Сотникова Анна Сергіївна
учениця 10 класу ЗОШ № 19 м. Миколаєва,
член гуртка «Основи фізіології рослин» міської станції юних натуралістів
м. Миколаєва

Мета дослідження: встановлення морфо-біологічних особливостей плодів і насіння рослин *Z. jujuba*, їх основних біолого-морфологічних особливостей, особливостей класифікації зразків за строками визрівання плодів інтродуцента та оцінка успішності інтродукції виду в Південному Степу України.

Для виконання цієї мети були поставлені завдання:

- провести пошук літературних джерел щодо ареалу *Z. Jujuba*, його морфо-біологічних особливостей та встановлення форм, що є в колекціях садівників – аматорів м. Миколаєва;
- встановити строки визрівання плодів різних зразків *Z. Jujuba* морфо-біологічних особливостей плодів і насіння рослин *Z. jujuba*;
- встановити успішність інтродукції *Z. jujuba* в м. Миколаєві;
- визначити перспективні зразки *Z. jujuba* Mill. за оцінкою їх зимостійкості та якості плодів для поширення в Південному Степу України.

-
- Дослідження виконані згідно з планом наукових робіт кафедри рослинництва та садово-паркового господарства Миколаївського національного аграрного університету «Адаптаційні можливості плодових, декоративних та лікарських рослин при інтродукції в Південному Степу України», номер держреєстрації 0114U004876.

- *Zizyphus jujube* Mill.
- рід *Zizyphus* Mill.
- родина Rhamnaceae R.Br.
- порядок Ranales.

Об'єкт досліджень: мінливість морфо-метричних ознак плодів та насіння, терміни досягання плодів, форми зізіфуса, що вирощують аматори в садах м.

Миколаєва.

Таблиця 1

Походження зразків Z. Jujuba, що інтродуковані до м. Миколаєва

№ зразка	Походження
1	ринок, м. Миколаїв
2	Нікітський ботанічний сад ААН України, 2013
3	ринок, м. Миколаїв
4	виставка–ярмарок, м. Миколаїв
5	ринок, м. Миколаїв
6	ринок, м. Миколаїв

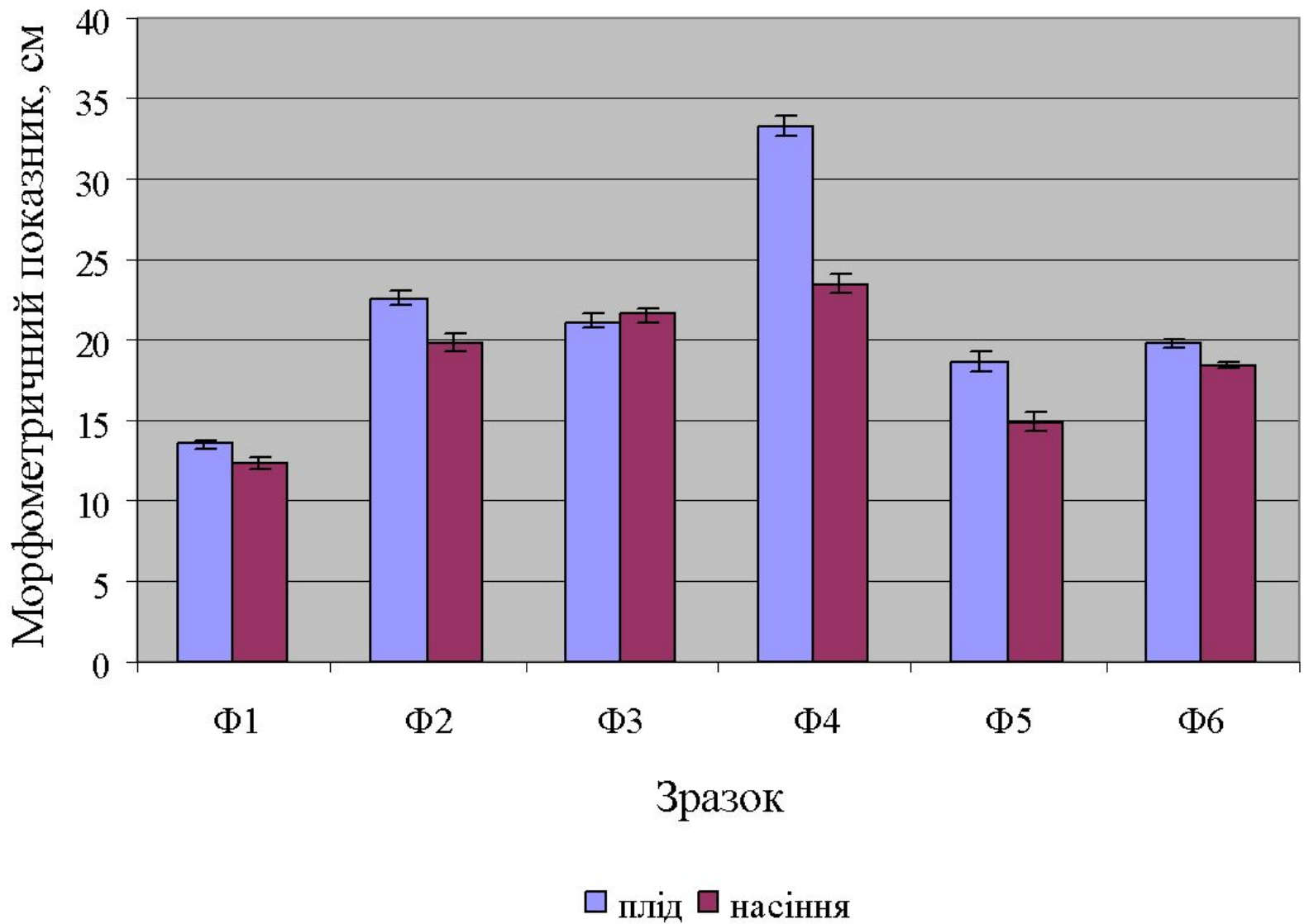

Рис. 1 Довжина плодів і насіння *Z. jujuba*,

1

2

3

4

5

6

Рис. 2 Морфологічні відмінності плодів і насіння різних зразків *Z. jujuba*, що інтродуковані в м. Миколаєві.

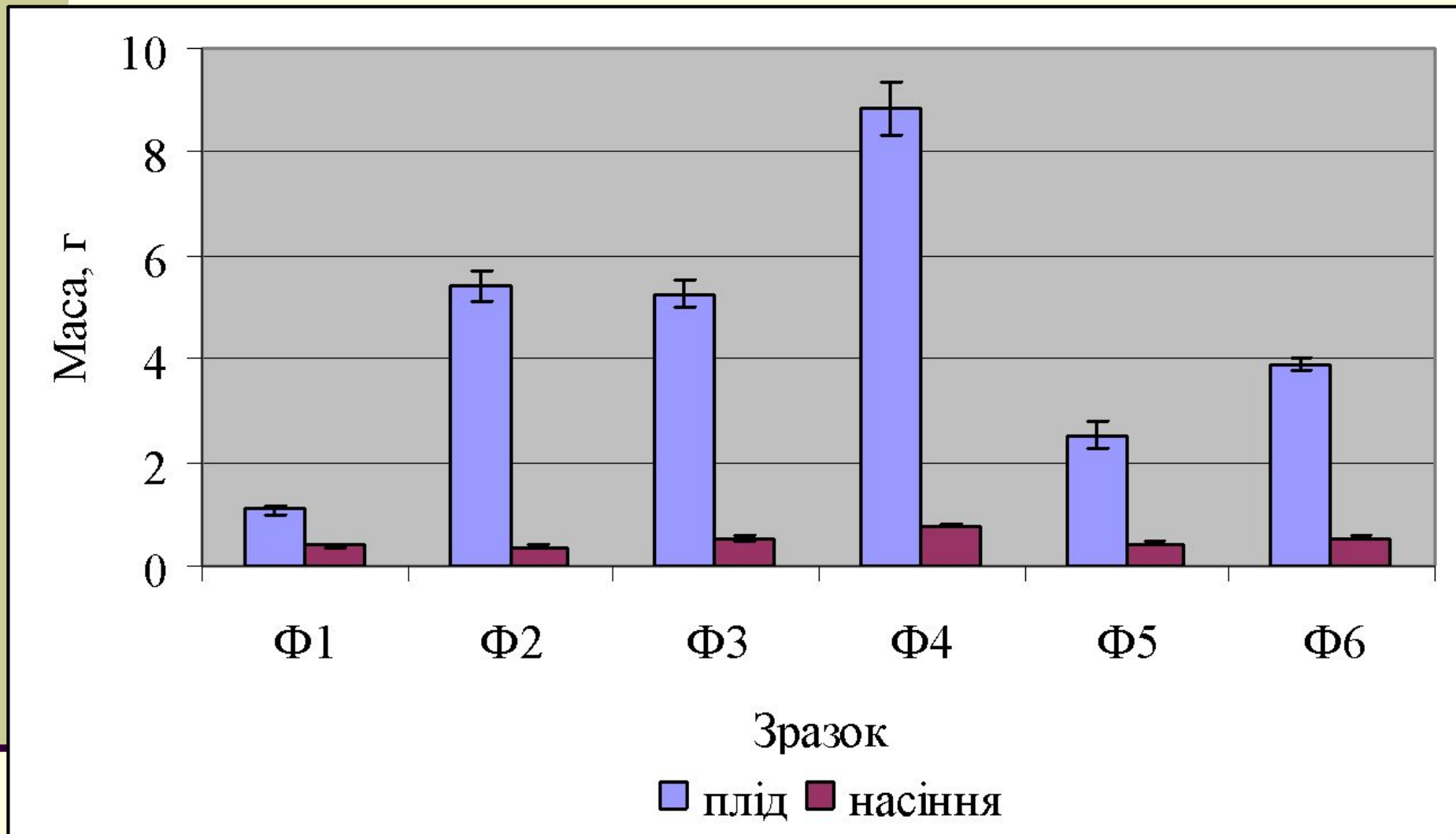

Рис. 3 Мінливість маси плодів і насіння різних зразків *Z. jujuba*

Таблиця 2

Комплексна оцінка плодів різних зразків Z. jujuba, що вирощуються в м. Миколаєві

№ зразка	Строк досягання	Розміри плодів	Частка оплодня, %	Смакові властивості, бали
1	ранньостиглий	дрібноплідний	65,14	задовільно
2	ранньостиглий	середньоплідний	93,15	добре
3	ранньостиглий	середньоплідний	90,11	добре
4	середньостиглий	середньоплідний	91,18	добре
5	середньостиглий	дрібноплідний	82,94	незадовільний
6	середньостиглий	дрібноплідний	86,13	добре

Таблиця 4

Оцінка успішності адаптації Z. jujuba при інтродукції в м. Миколаєві

№ зразка	Показник росту	Показник генеративного розвитку	Показник зимостійкості	Показник посухостійкості	Адаптація
1	4	5	5	4	добра
2	4	5	5	4	добра
3	3	5	5	4	добра
4	4	5	5	4	добра
5	4	5	5	4	добра
6	4	5	5	4	добра

ВИСНОВКИ

В результаті проведених досліджень зразків *Z. jujuba* різного походження, які інтродуковані у садівників - аматорів м. Миколаєва встановлено таке:

- 1. Для різних зразків *Z. jujuba* характерні пізні строки відростання та тривалий період вегетації (до 145 діб). За строками визрівання нами виявлені зразки ранньо- та середньостиглі.
- 2. За морфометричними показниками зразки *Z. jujuba* належать до дрібно- і середньоплідних форм.
- 3. Серед досліджених зразків плоди форм 2, 3, 4 належать до столових, мають найбільшу частку оплодня та найкращі смакові особливості. Як підщепу для вирощування саджанців доцільно використовувати сіянці дрібноплідних зразків.
- 4. Завдяки біологічним особливостям, посухо-, морозо- та зимостійкості, здатності до генеративного розмноження та відсутності періодичності плодоношення всі зразки *Z. jujuba* мають добрі показники адаптації.

ДЯКУЮ
ЗА УВАГУ!